Lietas arhīva Nr. C-2295-18/28
ECLI:LV:KURT:2018:1213.C69229518.3.S
Lieta Nr. C69229518

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Kuldīgā 2018.gada 13.decembrī

Kurzemes rajona tiesa,
tiesnese Liena Jansone,
ar tiesas sēdes sekretāri Montu Skaboviču,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Biedrība „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja cēlusi prasību pret atbildētāju, kurā lūdz:
- piedzīt no atbildētāja zaudējumus 39 437,79 *euro*, tiesas izdevumus – valsts nodevu 1375,69 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītos izdevumus 27,79 *euro* un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītos izdevumus 17,36 *euro*;
- noteikt prasītāji tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem:

[1.1] 2014.gada 6.martā Lielbritānijā notika ceļu satiksmes negadījums (turpmāk – CSN), kurā tika iesaistīts atbildētājs kā transportlīdzekļa *Alfa Romeo 156*, Latvijas valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas nr./(turpmāk – Transportlīdzeklis) īpašnieks un vadītājs.

CSN rezultātā tika nodarīti zaudējumi transportlīdzeklim *Opel Astra* ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas nr./, kā arī tika nodarīts kaitējums trīs personu veselībai.

CSN zaudējumus nodarīja Transportlīdzekļa vadītājs – atbildētājs.

[1.2] Uz CSN brīdi nav bijusi veikta Transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (turpmāk – OCTA).

[1.3] 2015.gada 7.decembrī prasītāja saņēma Lielbritānijas biroja, kas administrē apdrošināšanas atlīdzības lietu, *Motor Insurers Bureau* (turpmāk – Lielbritānijas birojs) pieteikumu ar lūgumu atlīdzināt Lielbritānijas birojam 2014.gada 6.martā notikušā CSN radītos zaudējumus un atbilstoši Zaļās kartes sistēmas Biroja padomes iekšējās kārtības noteikumos *Internal Regulations* (turpmāk - Noteikumi) piemērojamos administrēšanas izdevumus, kas pavisam kopā ir 39 351,71 *euro*.

Prasītāja atbilstoši Lielbritānijas biroja pieteikumam un Noteikumu 3.4., 5.1., 5.2., 10.punktam un Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk - OCTA likums) 44.panta otrās daļas 2.punktam, 51.panta otrai daļai 2016.gada 22.janvārī pieņēma lēmumu atlīdzināt Lielbritānijas birojam tā pieprasīto atlīdzības summu 39 351,71 *euro* un veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Tādējādi, izmaksājot Lielbritānijas birojam atlīdzību par CSN rezultātā radītajiem zaudējumiem, prasītājai radušies zaudējumi.

[1.4] Prasītāja uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu nosūtīja pretenzijas par zaudējumu atlīdzināšanu ar lūgumu veikt samaksu, t.sk. arī brīdinot atbildētāju, ka pretējā gadījumā prasītāja nodos minētās parādsaistības parādu piedziņas uzņēmumam vai vērsīsies tiesā ar prasības pieteikumu par zaudējumu piedziņu piespiedu kārtā.

Tā kā atbildētājs nesedza prasītājai zaudējumus labprātīgi, prasītāja atbilstoši 2008.gada 3.novembra Sadarbības līguma Nr.00910-10-08 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai ir pilnvarojusi SIA „Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekš minētos zaudējumus, līdz ar ko prasītājai ir radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 60,50 LVL, t.sk. PVN 21 % (86,08 *euro*) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana), kurus prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja.

[1.5] Prasība pamatota ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, 42.pantu, 44.panta otrās daļas 2.punktu, 51.panta otro un trešo daļu, Civillikuma 1779.pantu.

[2] Atbildētājs paskaidrojumu par celto prasību nav iesniedzis.

[3] Puses uz tiesas sēdi nav ieradušās.

No prasītājas saņemts iesniegums, kurā pieteikts lūgums izskatīt lietu bez prasītājas piedalīšanās tiesas sēdē, norādot, ka prasība tiek uzturēta pilnā apmērā.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, par neierašanās iemesliem nav ziņojis un lietas izskatīšanu atlikt nav lūdzis.

Atbildētājam, ņemot vērā, ka viņam adresētos tiesas dokumentus arī veicot atkārtotu to nosūtīšanu nav bijis iespējams izsniegt atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{2} panta nosacījumiem, par tiesas sēdes laiku un vietu ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 59.panta nosacījumiem.

Aicinājums atbildētājam ierasties Kurzemes rajona tiesā Kuldīgā, Kalna ielā 25, 2018.gada 13.decembrī plkst.10.00, publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 2018.gada 19.septembrī (lietas 90.lapa). Ņemot vērā, ka no aicinājuma publikācijas dienas ir pagājis vairāk kā viens mēnesis, tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā paredzētos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai, atzīst, ka ir iespējams lietu skatīt bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lieta tika izskatīta bez pušu piedalīšanās.

Motīvu daļa

[4] Novērtējusi rakstveida pierādījumus, kā arī prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

[5] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 20.panta ceturto daļu transportlīdzekļu īpašnieku, valdītāju un turētāju pienākums ir veikt mehāniskā transportlīdzekļa īpašnieka, valdītāja un turētāja civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

No lietas materiāliem (lietas 10. - 19.lapa) izriet, ka atbildētājs 2014.gada 6.martā Lielbritānijā, vadot sev piederošo 1.Transportlīdzekli ir izraisījis CSN. Uz CSN brīdi nebija veikta atbildētāja vadītā 1.Transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

[5.1] OCTA likuma 51.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka *apdrošinātāji izveido un Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu. Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis*. Savukārt OCTA likuma 51.panta otrā daļā noteikts, ka *no Garantijas fonda līdzekļiem izmaksā zaudējumu atlīdzību starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos*.

Gadījumā, kad ārvalstī nodarīti zaudējumi ar Latvijas Republikā reģistrētu neapdrošinātu transportlīdzekli, apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta saskaņā ar Zaļās kartes sistēmas Biroju padomes (*Council of Bureaux*; turpmāk – ZK Biroju padome) Ģenerālajā asamblejā 2002. gada 30. maijā pieņemtajiem Iekšējās kārtības noteikumiem (turpmāk – Noteikumi), kas grozīti ar ZK Biroju padomes Ģenerālās asamblejas lēmumu 2008.gada 29.maijā un kas bija spēkā arī CSN brīdī.

2003.gada 28.jūlijā Eiropas Kopienu Komisija (turpmāk – EKK) pieņēma Eiropas Savienības dalībvalstīm adresētu lēmumu Nr. 2003/564/EC, kam pielikumā pievienots daudzpusējais nolīgums starp Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstu un citu asociēto valstu nacionālajiem apdrošināšanas birojiem (*Agreement between the national insurers bureaux of the Member States of the European Economic Area and other Associate States* , turpmāk – daudzpusējais nolīgums), kas parakstīts 2002. gada 30. maijā un ir neatņemama lēmuma sastāvdaļa. Ar daudzpusējo nolīgumu dalībvalstis uzņēmās saistības pakļauties Noteikumiem, kas pievienoti daudzpusējā nolīguma pielikumā.

Latvija daudzpusējam nolīgumam pievienojusies 2003.gada 1.novembrī, parakstot daudzpusējā nolīguma Pielikumu Nr.1. 2003.gada 1.novembrī daudzpusējā nolīguma 1.pielikumu saskaņā ar 1997. gada 13. martā pieņemto OCTA likumu parakstījusi valsts pārvaldes iestāde – Latvijas Republikas Satiksmes birojs, kura saistību un tiesību pārņēmējs saskaņā ar OCTA likuma pārejas noteikumu 10.punktu ir prasītāja. Saskaņā ar ZK Biroju padomes paziņojumu daudzpusējā nolīguma 1.pielikums Latvijai kļuva saistošs ar 2004.gada 30.aprīli.

[5.2] Saskaņā ar Noteikumu 3.4. punktu birojs visas apdrošināšanas atlīdzības izmaksas risina autonomi, ievērojot tos tiesību aktus, kas piemērojami valstī, kurā nelaimes gadījums noticis. Saskaņā ar minēto punktu birojam, kurš administrē lietu (šajā gadījumā – Motor Insurers Bureau) ir ekskluzīvas tiesības visos jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās valsts nacionālo tiesību aktu skaidrojumu.

Noteikumu 5.1. punkts paredz, ka pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas un papildu zaudējumu, kas radušies saistībā ar prasības administrēšanu (piemēram, juridiskie pakalpojumi, transportēšana u.c.) atlīdzināšanas viena gada laikā no dienas, kad izdarīts pēdējais maksājums par labu cietušajam, tam, kurš administrē lietu (šajā gadījumā – Motor Insurers Bureau), pa faksu vai e-pastu jāsūta prasība atlīdzināt minētos zaudējumus un atlīdzību par prasības kārtošanu biroja dalībniekam (apdrošinātājam) vai attiecīgajam birojam (šajā gadījumā prasītājai, jo transportlīdzeklis nav bijis apdrošināts). Minētajā punktā arī norādīts, ka atlīdzību par prasības kārtošanu, kas maksājama attiecīgajam birojam, nosaka ZK Biroju padome.

Ar ZK Biroju padomes Ģenerālās asamblejas 2003.gada lēmumu Nr. 2 (informācija par minēto lēmumu pieejama ZK Biroju padomes mājas lapā) tika noteikts, ka atlīdzība par prasības kārtošanu tiek aprēķināta 15 % apmērā no zaudējumu summas, bet ne mazāk kā 200 *euro*.

Saskaņā ar Noteikumu 5.2. punktu prasītājai jāapmaksā prasības divu mēnešu laikā, skaitot no pieprasījuma dienas, pamatojoties uz ārvalsts biroja pieprasījumu.

2015.gada 7.decembra pieprasījums (lietas 10. - 13.lapa) apliecina, ka prasītāja 2016.gada 14.janvārī saņēmusi Lielbritānijā notikušā CSN lietu administrējošās sabiedrības – *Motor Insurers Bureau* pieteikumu par īpašuma bojājuma, personas savainojuma un atlīdzības par prasības kārtošanu kompensēšanu par kopējo summu 39 351,71 *euro*. Savukārt 2016.gada 22.janvāra lēmums par izmaksu (lietas 20.lapa), maksājuma uzdevums (lietas 22.lapa) apliecina, ka prasītāja ir izmaksājusi *Motor Insurers Bureau* pieprasīto kompensāciju pilnā apmērā – 39351,71 *euro*.

[5.3] Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punkta noteikts, ka transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai - transportlīdzekļa līzinga gadījumā - līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis*.

Tā kā atbildētājs ir bijis CSN izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieks un vadītājs, un viņa vadītajam transportlīdzeklim, kas piedalījies ceļu satiksmē, nav bijusi veikta civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, kā arī atbildētājs nav atlīdzinājis CSN nodarītos zaudējumus 39 351,71 *euro*, kā arī nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas liktu apšaubīt prasītājas pierādījumus un aprēķinu, tiesa uzskata, ka prasība daļā par negadījuma rezultātā nodarīto zaudējumu 39 351,71 *euro* piedziņu no atbildētāja ir pamatota un apmierināma.

[5.4] Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja izdevumus 86,08 *euro*, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā. Prasījums pamatots ar 2008.gada 3.novembrī starp prasītāju un prasītājas pārstāvi SIA „Julianus Inaksso Latvija" noslēgto sadarbības līgumu Nr.00910-10-08 par regresa prasījumu pārvaldīšanu (lietas 34. - 39.lapa), SIA „Julianus Inkasso Latvija" 2017.gada 28.novembra rēķinu Nr. 23717 (lietas 40.lapa) un maksājuma uzdevumu, kas apstiprina, ka prasītāja ir samaksājusi SIA „Julianus Inkasso Latvija" izsniegtajā rēķinā norādīto summu 86,08 *euro* (lietas 41.lapa).

OCTA likuma 51.panta trešās daļas 1.punkts paredz, ka no Garantijas fonda sedz ne tikai izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar OCTA likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, bet arī izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā. Likumdevējs ir norādījis, kādi zaudējumi vēl rodas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam, un tie ir prasību nokārtošanai nepieciešamie izdevumi - 1) izdevumi par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām un 2) izdevumi, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā.

Judikatūrā atzīts, ka, pildot ar likumu noteikto pienākumu nodrošināt CSN cietušo trešo personu interešu aizsardzību, prasītāja Garantijas fonda līdzekļus izlieto ne tikai apdrošināšanas atlīdzības izmaksai, bet arī ar to saistītu pasākumu finansēšanai. Šie izdevumi, tāpat kā trešajai personai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, rada prasītājai mantiski novērtējamu pamatumu jeb zaudējumus. (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.jūnija spriedums lietā Nr.SKC-0093/2015*).

Tādejādi, ņemot vērā, ka atbilstoši OCTA likuma 44.panta otrās daļas nosacījumiem, prasītājai ir pienākums nevis tiesības OCTA likumā noteiktajos gadījumos celt tiesā regresa prasības, tad tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami zaudējumi 86,08 *euro*, kas prasītājai

radušies saistībā ar izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības atgūšanu celtās regresa prasības ietvaros.

[7] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus [..] proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..]*.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi: samaksātā valsts nodeva – 1375,69 *euro* (lietas 8.lapa), ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi – 27,79 *euro* (lietas 9., 42.-44.lapa), un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi 17,36 *euro* (lietas 91., 93.lapa).

[6] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka tiesai pienākumu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1757. un 1765. pantu ir nosakāmas prasītājas tiesības par laiku no brīža, kad iztecējis sprieduma labprātīgās izpildes termiņš, līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja 6 % gadā no piedzītās summas – 39 437,79 *euro*.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, taisot spriedumu par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 56., 189. - 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas Nr. 40008084453, zaudējumus 39 437,79 *euro* (trīsdesmit deviņi tūkstoši četri simti trīsdesmit septiņi *euro* un 79 centi) un tiesas izdevumus 1420,84 euro (tūkstotis četri simti divdesmit *euro* un 84 centi).

Samaksa veicama Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs", reģistrācijas Nr. 40008084453, norēķinu kontā Nr. LV65HABA0551022538931, kas atvērts AS „Swedbank".

Noteikt Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas Nr. 40008084453, par laiku līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad atbildētāja mantu pārdod izsolē, vai līdz brīdim, kad iestājas Civillikuma 1763.pantā norādītie apstākļi, procentus – 6 % gadā no nesamaksātās summas – 39 437,79 *euro*.

Noteikt, ka atbildētājs spriedumu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese L. Jansone